

הנחיות לקראת הגשת מטלה

מדוע חשוב לפרסם הנחיות מקדימות לסטודנטים לפני הגשת המטלה?

- כדי לעודד את הסטודנטים להגיש את המטלה ולתמוך בהם כחלק מתהליך הליווי.
- כדי להציע מסלול הבהרה נוסף שמאפשר דיוקים ותיקונים נדרשים לשאלות במטלות שכבר התפרסמו, וכתגובה לפניות מצוות המנחים או הסטודנטים במהלך הסמסטר. אמנם זהו אמצעי ממוקד ומוגבל, אבל הוא חשוב למרכז ההוראה לשם רפלקציה ושיפור.
- כדי לחזק את ההלימה בין מטרות ההוראה (או תוצרי הלמידה), המשימות (המטלות) ואופן ההערכה (בדיקת המטלה באמצעות המחונן) – היבט המכונה "תוקף נראה".
- כדי לסייע לסטודנטים להגדיל את סיכויי ההצלחה שלהם במשימה ולצמצם את הפער שנוצר לעתים בין התוצר שצוות ההוראה בקורס מצפה לקבל, לבין איכות הביצוע של הסטודנטים – חיזוק הממד של הוגנות ההערכה.

מה כדאי לכלול בהנחיות?

- הסבר בהיר ומדויק בנוגע ל**דרישות המטלה**:
 - חלק מהדרישות יופיעו בגוף המטלה (למשל אורך התשובה), ואחרות יופיעו בהנחיות (למשל מרכזיות הקריטריונים בהשוואה או דוגמה לקריטריון בעל חשיבות).
 - כדאי לשקול חזרה על דרישות מסוימות, גם בחוברת המטלות וגם בהנחיות המקדימות, לצורך הדגשה או הבהרה.
 - בייחוד בקורסים ראשונים או בקורסי מבואות, כדאי להבהיר בהנחיות את מרכיבי השאלה:
 - מהם תחומי הידע הרלוונטיים לשאלה (הנושא הרחב).
 - מהו המוקד שאליו צריך להתייחס בתשובה.
 - מהם הפעולות או הכישורים שנדרש הסטודנט להפגין בנוגע לחומר הלימוד ולשאלה: הגדרה, יישום, השוואה, מבט ביקורתי וכו'.
 - אפשר לצרף קישור או להפנות לדוגמה (ממפגש מוקלט למשל) של פתרון שאלה או פרוצדורת עבודה, כדי לוודא שהסטודנטים בקיאים במיומנות הנדרשת מהם בשאלה (למשל איך מחלצים קריטריונים להשוואה, איך ממלאים דו"ח או איך מציגים הוכחה מתמטית).
- הסבר על **איכות הביצוע**:
 - חשוב להבהיר את שיטת הניקוד, ומה לא ייחשב ביצוע מלא של המטלה. כדאי לתת דוגמה להמחשה.
 - רצוי להדגיש עוגנים או "חובת נוכחות" של מושגי יסוד, נושאים חשובים, שלבי פתרון, מידת פירוט, כללים למילוי דו"ח.
- פירוט **הקריטריונים** שנקבעו להערכת איכות הביצוע:
 - ישנה חשיבות יתרה לשקיפות בנוגע לקריטריונים כאשר מדובר בקריטריונים מופשטים שקשורים לקוהרנטיות של תשובה ובכלל זה ניסוח בהיר וכתובה תקינה, דרך פתרון אלגנטית לבעיה מתמטית או לבעיה בתכנות, יעילות בתכנון פרויקט וכד'. הבהרה של משמעות הקריטריונים בהליך ההערכה תסייע לסטודנטים להבין מה נדרש מהם

- במטלה. היא גם תסייע להם למקם את איכות הביצוע שלהם ביחס לדרישות ולשפר את יכולותיהם במטלות הבאות. כך נטפח מיומנות של הערכה עצמית בקרב הלומדים.
- הצעת **תוכנית עבודה** – תכנון זמן, דרכי עבודה (למשל אם לגשת קודם לחומרי העזר בקורס, לספר או למאמר), בניית מתווה לתשובה וכו'. הנחיות כאלו יספקו מסגרת מוחשית ומוגדרת למשימה ויסייעו לסטודנטים לצאת לדרך, בעיקר כאשר מדובר בסטודנטים חדשים.
 - **שיתוף מבוקר ברציונל של המטלה:**
 - התייחסות ל"סיבת הקיום" או להיגיון המנחה של המטלה, מעבר להיותה כלי הערכה, היא הזדמנות להניע את הסטודנטים לפעולה ממקום של שיתוף ומהיבט אישי-רגשי.
 - הבחירה לחשוף את "מאחורי הקלעים" של השאלות מבטאת שקיפות, תכנון וסיבה (ולא שרירותיות או חובה).
 - עידוד חשיבה ביקורתית, חשיבה מטה-קוגניטיבית ויכולת הערכה עצמית.
 - אמצעי נוסף להבהרת הדרישות.
 - מה לשתף? להסביר מה בודקת המטלה מבחינת תוכן ורמת חשיבה, מה הקשר בין סעיפי השאלה ולחדד את ההבדלים ביניהם כדי למנוע מהסטודנטים חזרתיות בתשובות. להסביר מדוע נבחרה דוגמה מסוימת (ביישום, למשל).
 - אפשר להיעזר בתוצרי הלמידה כדי להבהיר את מטרות השאלות במטלה.

איך להציג את ההנחיות?

- **להעלות את ההנחיות לאתר הקורס** כקובץ או כהודעה, בלשונית ייעודית. כדאי ללוות את הפרסום עם עדכון ב"הודעות" באתר הקורס כדי להסב את תשומת לבם של הסטודנטים לחומר העזר החשוב.
- **לשתף את המנחים** בהנחיות (מומלץ לערב אותם כבר בשלב חיבור ההנחיות), כדי שיוכלו להקדיש להן זמן לדין גם בפורומים ובמפגש ההנחיה.
- אפשר **לקיים מפגש ייעודי** הפתוח לכל קבוצות הלימוד **או להקליט את ההנחיות**. אפשרויות אלו הינן חלופה מקוונת ודינמית או מצולמת-ויזואלית למסמך ההנחיות הכתובות.

כותבות:

סיגל רבינא - ראשת פרויקט "קורסים ראשונים", ייעוץ פדגוגי והדרכת סגלי הוראה / המדור לקידום ההוראה

ענבל ניסים - ייעוץ פדגוגי והדרכת סגלי הוראה / המדור לקידום ההוראה